

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਸੰਮੇਲਨ ਮੌਕੇ (ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਠ

Posted On: 09 MAR 2017 5:05PM by PIB Chandigarh

Text of PM's inaugural address (via video conference) at the Annual International Yoga Conference in Rishikesh

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਸੰਮੇਲਨ ਮੌਕੇ (ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਠ

ਸਵਾਮੀ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਜੀ,
ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਦਿਵਿਆਨੰਦ ਤੀਰਥ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ,
ਸਵਾਮੀ ਅਸੰਗਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਜੀ,
ਸਾਧਵੀ ਭਗਵਤੀ ਸਰਸਵਤੀ ਜੀ,
ਸੰਤੋ, ਅਚਾਰੀਆ, ਮਿਤਰੋ

ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਸਲਾਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਫੈਸਟੀਵਲ ਮੌਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਡੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮਾਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸਾਡੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਰਾਕਟ ਲਾਂਚ ਕਰਕੇ 104 ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 101 ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਅਮਰੀਕਾ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਰੱਖਿਆ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

11 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਉਚਾਈ ਵਾਲੀ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਢਾਲ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਬਕ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ।

ਕੱਲ੍ਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਘੱਟ ਉਚਾਈ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ (interceptor) ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਬਕ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੁਲਾੜ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਪੁਲਾੜ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੇਵੀਓ ਅਤੇ ਸੱਜਣੋ,

ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੋਜ ਕਰਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਯੋਗ ਦੋਨੇ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਹ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਤਾਂ, ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਯੋਗ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੋਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਇਕੱਠ ਦੇਖੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਮਹਾਨ ਜਰਮਨ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਕਸ ਮੂਲਰ (Max Müller) ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ:

ਅਗਰ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਅਸਮਾਨ ਥੱਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਤੋਹਫਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਾਂਗਾ।

("If I were asked under what sky the human mind has most fully developed some of its choicest gifts, has most deeply pondered on the greatest problems of life, and has found solutions, I should point to India.")

ਮੈਕਸ ਮੂਲਰ ਤੋਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਜੋ ਅੱਜ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਸਫਲ ਲੋਕ-ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਵੈ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਯੋਗ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਡ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਦ ਦੇ ਸਾਡੀ ਸੀਮਤ ਸਮਝ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਦੋਖਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਖੁਦ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰ ਜੀਵਨ ਹੈ, ਸੁੰਗੜਾਅ ਮੌਤ ਹੈ।

ਯੋਗ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਮਨ, ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਏਕਤਾ।

ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਮਾਜ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਥੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਗ੍ਰਹਿ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਨਾਲ ਏਕਤਾ.... ਇਹ ਯੋਗ ਹੈ।

ਯੋਗ 'ਮੈਂ' ਤੋਂ 'ਅਸੀਂ' ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਸਮਿਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ, ਅਹਮ ਤੋਂ ਵਧਮ (ਕਧਮ) ਤੱਕ ਇਹ ਭਾਵ ਵਿਸਥਾਰ, ਇਹੀ ਤਾਂ ਯੋਗ ਹੈ।

ਇਹ ਸਫਰ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ, ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ, ਕਾਰਜ, ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਸਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੋਗ ਸਰੀਰਕ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਵੀ ਹੈ।

ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਖੋਜ, ਅਕਸਰ ਤੰਬਾਕੂ, ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਯੋਗ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ, ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਬਦਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਚੋਖੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਯੋਗ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੋਹਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆ ਇਨ੍ਹਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਜਵਾਬ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਵੇ। ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਮਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯੋਗ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਪਰਿਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਖਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਏਕਤਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਰਾਸਤਾ ਹੈ।

ਯੋਗ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ- ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਯੁੱਗ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਖਪਤ ਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ ਲੱਭਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ "ਭੋਗ" ਤੋਂ ਇੱਕ ਯੋਗ।

ਯੋਗ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਥੰਮ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਾਭ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੀ ਇੱਕ ਵੀ ਯਤਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯੋਗ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਅਲੱਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯੋਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯੋਗ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਾਸਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਵਾਮੀ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਜੀ, ਨੇ ਪਰਮਾਰਥ ਨਿਕੇਤਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਮਹਾਨ ਆਦਰਸ਼ ਦੇ ਜੀਓਣ ਦਾ ਰਾਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪਰਮਾਰਥ ਨਿਕੇਤਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਦੇ 11 ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਨ ਲਈ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇੱਕ ਸਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਭੂਘਾਈ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੈ।

ਉਹ ਸਿਰਫ 11 ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਸਨ।

ਇਹ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਾਧਕ, ਯੋਗੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼, ਜਦੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਮਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸਮਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ, ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ।

ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ-ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਪਰਮਾਰਥ ਨਿਕੇਤਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਵੱਛਤਾ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਰੱਖਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਦੇ ਘਰ, ਕੰਮ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਹਿੰਦੇ ਜਾਂ ਗੰਦਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਅਸੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਵੱਛਤਾ ਦੇ ਇਸ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਇੱਥੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਥਾਂ ਤੇ ਗੰਦਗੀ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਬਿਰਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਕੜੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ, ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਰਗੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸਵੱਛਤਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਭਲਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਯਤਨ ਹੈ।

ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਹਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿੰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੰਦਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਗਏ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਖ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਹੁਣ ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਸਵੱਛ ਕਲਾਮਈ ਸਥਾਨ" (Swachh Iconic Places) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਾਮਾਖਿਆ ਮੰਦਰ, ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ, ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਮੰਦਰ ਤਿਰੂਪਤੀ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮਿਸ਼ਨ- ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ- ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਤੰਬਰ 2014 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾ ਸਭਾ ਦੇ ਸ਼ੈਸਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਤਸਾਹ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਭ ਨੇ ਵੇਖਿਆ।

ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਦਿਲ ਤੋਂ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ।

ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਰ ਸਾਲ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਯੋਗ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ-ਯੋਗ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਆਉਣਾ ਯੋਗ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਿਚੋੜ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਂਤੀ, ਰਹਿਮਦਿਲੀ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੌਰ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਯੁੱਗ-ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਦੇਵੀਓ ਅਤੇ ਸੱਜਣੋ,

ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ।

ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਸਾਧਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਯੋਗ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਫੈਸਟੀਵਲ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਿਲੇ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸ਼ਹਿਰ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰਥ ਨਿਕੇਤਨ ਦੇ ਦੇਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਆਪਣੀ ਠਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਅਨੰਦ ਮਿਲੇ।

ਯੋਗ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮੈਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਧੰਨਵਾਦ। ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ।

***

(Release ID: 1484298) Visitor Counter : 2

